

A Molnár-szikla szerelmi tragédiája

A Bükk-hegység keleti kapujánál meredek, sziklás hegyoldalak között tör ki a Szinva-patak, mielőtt elérné Miskolc városát, és a Sajóval egyesülve küldené vizét a távoli világba. Aki járt már ebben a szűk és mély völgyben, vagy utazott kisvasúton Lillafüredre, biztosan észrevette a völgy északi oldalán magasodó sziklán büszkén álló keresztet.

A kereszt már a 19. században is a szikla tetején magasodott és őrizte a legendát, amely az idők alatt már számos változatban emlékezett meg a hajdani szerelmesek szörnyű tragédiájáról. De hogy mi is a valóság? Ezt már valószínűleg csak maga a szikla tudná megmondani, ha valahogy szóra tudnánk bírni. Írásunkban Reiman Zoltán gyűjtése nyomán próbálunk a legenda nyomába eredni.

Mielőtt még előre rohannánk a legendák sorában, nézzük meg, milyen is lehetett a Szinva-patak völgye a 19. században. Akkoriban a völgyben több malom is működött, az egyik éppen a szikla tövében. A Molnár-sziklához kötődő legtöbb legenda ehhez a vízimalomhoz kapcsolódik. A legelterjedtebb leírás talán az lehet, amely a *Bükk Útikalauz* 1970-es kiadásában jelent meg. Az öreg molnár, mint ahogyan bármelyik szülő, gyermekének a legszebb jövőt képzelte el, azt szeretne volna, ha leányának a rangjához és vagyonához méltó családból származó férje legyen. Éppen ezért nem nézte jó szemmel egy elvárásainak nem megfelelő fiúval folytatott románcát, így eltiltotta őket egymástól. A fiatalok szerelme viszont olyan erős volt, hogy el sem tudták képzelni egymás nélkül az életet, ezért bánatukban felmentek a malom fölötti sziklára, és ölelkezve vetették magukat a mélybe. A legrégebbi ismert változat 1846-ban jelent meg a *Magyarföld és népei eredeti képekben* című folyóiratban. Eszerint a molnár, miután öreg korára özvegyen maradt, annak érdekében, hogy legyen ki napjait felderítse, fiatal menyecske után nézett. Miután igen tehetős volt, a környék lányos családjai árgus szemekkel figyelték, hogy kire esik a választása. Végül a falu bírójának lányát vette feleségül. Azonban hamar gyanú ébredt benne, hogy ifjú neje szíve bizony másért epedezik, ezért kínozni kezdte a féltékenység. Hiába próbálta, sehogy sem tu-

dott rájönni, ki lehet felesége szerelme, ezért elhatározta, hogy leselkedéssel jár utána a dolognak. Az egyik ünnepnapon azt mondta hát az ő Mariskájának, hogy Diósgyőrbe megy. Valójában azonban felkaptatott a malom fölött magasodó sziklára, ahonnan rálátott az épületre. Nem is kellett sokat várnia, megjelent egy parasztleány a ház körül, akit a csinos molnárné csókokat dobálva invitált be. A molnár azt kiáltva, hogy „Így jár a vén bolond, ki fiatal nőt vesz feleségül”, a szörnyű mélységbe és egyben a vesztébe rohant. Él egy harmadik változata is a legendának, amely 1929-ben jelent meg a *Magyar jövő* című folyóiratban. Ez a történet arról szól, hogy a molnárleány a molnár szemrevaló feleségébe szeretett bele, azonban mivel érzelmei nem találtak visszonzásra, bánatában szomorú elhatározásra jutott. Felment a sziklára, onnan levette magát az alatta tátongó mélységbe, és ott lelte halálát.

A fennmaradt történetek szerint azóta már többen követték a tragikus főhősök sorsát, ha nem is a malomhoz köthetően. Az 1993-ban szárnyra kelt legenda két szerelmes fiatal történetét meséli el, akik nem lehettek egymáséi. Ők arra a döntésre jutottak, hogy levetik magukat a szikláról. A leány le is ugrott, a fiú viszont megrettent, és nem mert követni szerelmét. A népharag azonban vissza-

űzte a sziklára, és akkor már ő is levette magát a mélységbe.

A legendák azóta is élnek, de hogy melyik az igaz történet, egyáltalán igaz-e valamelyik, azt már nem lehet megmondani. Egy ott dolgozó molnár lányának 1966-ban írott leveléből kiderül, hogy a malom egyik ajtófélhomlokzatán bevéssett dátum szerint 1806-ban már ott állt az épület. A legendákat megerősíteni azonban nem tudta, legalábbis az ő családja vonatkozásában. A molnárleány azt is említi a levélben, hogy már olvasott egy balladát a történetről, amely minden bizonnyal Szász Károly 1889-ben kelt *Kereszt a sziklán* című verse lehetett.

*A Molnár-sziklához kötődő
legtöbb legenda
a tövében állt vízimalomhoz
kapcsolódik*

Azóta a malmot már elbontották, de a fennmaradt történetek és a másfél évszázad alatt többször is megújult kereszt emlékeztet a szerelmesek legendákban szereplő végzetes tetteire. Bármilyen történet valójában, a legendákban tovább élnek ezek a szerelmes és tragikus esetek.

Pál János Viktor
ÉSZAKERDŐ Zrt.